

מכתב פתוח לשר החינוך: שעת כושר לתיקון

מה אפשר ללמוד על הדרך לתיקון מערכת
החינוך מתוך מבט עליה "בגובה העיניים"?

בישיבה רצופה על כיסא. התלמידים נדרשים להיות במצב הזה תריסר שנים, שעות רבות ביום, שישה ימים בשבוע. כולנו היינו שם, אבל קל כל כך (וכנראה הכרחי) להדחיק את זה. אחד הגורמים המרכזיים לבעיה הוא שסדר היום הבית-ספרי עיוני מדי. בחטיבת הביניים ההשלכות חמורות: אלימות ובעיות משמעת הגורמות למורים טובים לברוח מהמערכת. הלמידה המתקשבת מול מסכי המחשב 'פותרת' זאת במידה מסוימת, כי היא 'מכבה' את התלמיד (בדומה לטלוויזיה) ומאפשרת למורה להרפות מההוראה הפרונטלית המתישה. ואולם מחשוב-היתר של מערכת החינוך (ושל החיים שמחוצה לה) מעצים את הבדידות אצל נערי 'דור המסכים', כפי שמזהיר ד"ר תמיר ליאון, והוא פוגע בממד האנושי, הדיאלוגי והחברתי של הלמידה.

אפשר להתאים את הלמידה לטיבו וצרכיו של האדם. החינוך היצירתי-מעשי, כמו שאומר (ועושה) סטף ורטהיימר, נחוץ גם להקניית כלים להשתלבות

שר החינוך הנכנס, חה"כ נפתלי בנט, שלום וברכה, הרשה לי לעסוק כאן לא בתהליכים ניהוליים גדולים, אלא במשתמשי הקצה' של מערכת החינוך. כאיש היי טק ותיק אתה ודאי מודע לצורך לתכנן בדקדקנות את השימושים של מערכות לטובת משתמשיהן. בבתי הספר בישראל מלמדים ומחנכים, לומדים, מתחנכים ועובדים כמעט רבע מתושביה, אבל נראה כי אין מרבים לבדוק את 'חווית המשתמש' שלהם ולתת דין וחשבון עליה. בכוחך לשנות זאת. בוא אל השטח והיכנס למבוך מהסוף, בנעליהם של 'שחקני מפתח' בבית הספר: תלמידים, מורים ומחנכים, יועצות, מנהלים וגם שומרים ועובדי ניקיון. ודאי תסכים שבמערכת זו ריבוי המשימות, המוטלות על אנשים רבים, הוא מוגזם ביחס לזמן ולמקום העומדים לרשותם. יש הרבה מה לשפר, וביכולתך לאפשר ולהנהיג זאת. הנה כמה נקודות השוות התייחסות (יש כמובן נושאים חשובים אחרים).

תלמידים: לא קל לשמור על ריכוז לאורך זמן

נדב ברמן שיפמן*

